

«Маладняк»: імёны, лёсы

Мэтай навукова-практычнага семінара «Шляхамі маладнякоўцаў» (у межах праекта «На хвалі часу, у плыні жыцця»), які нядаўна адбыўся ў Нацыянальнай бібліятэцы Рэспублікі Беларусь, было абмеркаванне жыцця і творчай спадчыны Змітрака Бядулі і Міхася Зарэцкага, ролі і значэння іх творчасці ў станаўленні беларускай літаратуры 1920—1930-х гадоў, а таксама дзейнасці літаратурнага аб'яднання «Маладняк».

Падвядзенне вынікаў двух гадоў дзейнасці праекта нагадала пра складанасці, з якімі сутыкнуліся даследчыкі на шляху навуковых росшукаў, і знаходкі, зробленыя падчас працы. За гэты перыяд было створана шэсць віртуальных раздзелаў з відэапрэзентацыямі да юбілеяў маладнякоўцаў: Валерыя Мараква, Адама Бабарэкі, Уладзіміра Хадыкі, Уладзіміра Дубоўкі, Кузьмы Чорнага і Яна Скрыгана. Для папулярызавання творчасці пісьменнікаў, прэзентацыі раздзелаў віртуальных выставак ладзіліся імпрэзы, лекцыі, праводзіліся круглыя сталы. Прайшоў анлайн-конкурс чыталынікаў «О, Беларусь, мая шыпшына!», прымеркаваны да 120-годдзя Уладзіміра Дубоўкі. У спаборніцтве прынялі ўдзел каля 880 чалавек — не толькі з Беларусі, але і з-за мяжы: ад самых малодшых да сталых аматараў творчасці пісьменніка. З работамі можна азнаёміцца на Фэйсбуку ў суполцы з назвай конкурс і ў адмыслова створаным плэй-лісце на платформе *YouTube*.

Намаганнямі супрацоўнікаў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі ў раздзеле Уладзіміра Дубоўкі быў размешчаны алічбаваны яго Збор твораў у двух тамах, які пабачыў свет у выдавецтве «Лімарыус» у 2017 годзе. Праца вялася з леташняга студзеня. Адною з цікавых сустрэч, якія адбыліся пад дахам установы, стала прэзентацыя выданняў Яна Скрыгана, на якіх

прысутнічала ўкладальнік, дачка пісьменніка Галіна Скрыган. Адметнай была і сустрэча з сынам пісьменніка Змітрака Бядулі Яфімам Плаўнікам, прадстаўлена ў відэазапісе падчас семінара. Яфім Плаўнік распавядаў пра акалічнасці перазахавання праху свайго бацькі — падзею, неабходнасць якой абмяркоўвалася на ўзроўні ЦК КПСС яшчэ падчас існавання СССР, але па невядомых прычынах далей размоў справа тады так і не зрушылася.

У фармаце відэапрэзентацыі быў прадстаўлены і даклад Марыі Бухаркінай, даследчыцы з Санкт-Пецярбурга. З'яўляючыся нашчадкам Віктара Бухаркіна, аднаго з маладнякоўцаў, які ў 1938 годзе папоўніў спіс расстраляных, яна распавядала пра яго навуковую дзейнасць, акалічнасці жыцця і творчасці. У 1935 годзе ён быў арыштаваны і абвінавачаны ў «прыналежнасці да контррэвалюцыйнай зіноўеўскай групы». Выкладчыка Ленінградскага інстытута філасофіі, лінгвістыкі і гісторыі, Ленінградскага абласнога аддзела народнай адукацыі асудзілі на тры гады зняволення. Трохі пазней сям'я адправілася ў месца, дзе ён адбываў пакаранне — у Калыму, але было позна: тройка УНКУС па Дальбудзе прыгаварыла яго да расстрэлу, і прысуд быў выкананы...

Адным з самых цікавых выступленняў быў даклад Аксаны Данільчык, якая распавядала пра лёсы і творчасць трох паэтак, актыўных удзельніц літаб'яднання «Маладняк»: Зінаіды Бандарынай, Наталлі Вішнеўскай і Яўгеніі Пфляўмбаўм.

Куратар праекта «На хвалі часу, у плыні жыцця» ад НББ Таццяна Лаўрык зазначыла, што праца працягваецца. Рыхтуюцца раздзелы, прысвечаныя юбілярам 2021 года: Андрэю Александровічу (1906—1963), Змітраку Бядулю (1886—1941), Міхасю Зарэцкаму (1901—1937).

Яна БУДОВІЧ